

Posudek oponenta diplomové práce

Jiří Koubek

Tématem práce Jiřího Blažka je „**Role poradců v americké zahraniční politice**“. Jedná se o převážně teoretickou práci, která přináší vcelku kvalitní shrnutí hlavních teorií a typologií modelů rozhodování, řízení (management) a tvorby zahraniční politiky uvnitř prezidentských administrativ USA. Hlavní důraz je položen na roli poradce pro otázky národní bezpečnosti (ANSA). Šest teoretických kapitol je doplněno dvěma případovými studii, které aplikují představené koncepty na Clintonovu administrativu (zejména diskuse a přípravy intervence v bosenské válce) a Bushovu (jr.) administrativu (geneze rozhodnutí napadnout Irák). V rámci teoretických kapitol však čtenář získá solidní informaci i o předchozích administrativách, počínaje Rooseveltovou.

Z šestice teoretických kapitol jsou stěžejní jednak třetí a čtvrtá kapitola, kde Blažek shrnuje Johnsonovu (resp. Johnsonovu – Georgovu) typologii řízení prezidentské administrativy (formalistický, soutěživý a kolegiální typ) a její Mitchellovu kritiku a reformulaci (vypuštění soutěživého typu a přidání dimenze centralizace). Dále jsou to pátá a šestá kapitola, kde se autor již blíže věnuje roli poradců. Jedním z hlavních pilířů, na nichž stojí i obě případové studie, je zde Mulcahyho a Crabbova typologie rolí poradců ANSA (administrátor, koordinátor, kancléř a agent).

Případové studie se zabývají administrativami dvěma prezidentů, z nichž ani pro jednoho nebyla zahraniční politika právě silnou doménou. Clinton zejména v raném období dokonce dával okázale najevo jistou odtažitost od ní. Jak u něj, tak u Bushe mladšího se tak logicky otevíral velký prostor pro manipulace a ovlivňování prezidentovým nejbližším okolím, což bylo v Bushově případě ještě umocněno mohutným ideologickým nástupem neokonzervativců odchovaných v předchozích republikánských administrativách.

Empirický materiál v podobě dvou vybraných prezidentských administrativ (a čtyř funkčních období) je tedy dobře zvolen. A teoretický rámec umožňuje identifikovat na pozadí základní podobnosti (jistě zahraničněpolitické „slabosti“ Clintona i Bushe) celou řadu klíčových rozdílů. Jeden z nich se týká právě úlohy poradců ANSA (zejména A. Lake u Clintona a C. Rice u Bushe).

Mé výhrady k práci nejsou zásadního charakteru. Jedna je koncepční. Jako nešťastný se zdá Blažkův postup představit nejdřív „kritiku kritiky“ a poté teprve samu „kritiku“. Mám na mysli Mitchellovu kritiku Johnsona, u níž jsou nejprve představeny její „problematické rysy“ (tedy její Blažkova kritika) a teprve poté ona sama. Navíc podstatou této Blažkovy kritiky je překvapivě empiricistní argument (vypuštěním soutěživého typu by se ztratila kategorie, která je schopna zachytit unikání typ – Rooseveltovu administrativu).

Další poznámka se týká názvu... Vhodnější by asi bylo „Role poradců v americké zahraniční a bezpečnostní politice“. Nejen proto, že ANSA je skutečně poradcem pro otázky *národní bezpečnosti*, ale i proto, že Blažkovy případové studie (zejména ta bushovská) ukazují mimořádnou sílu sekuritizace v americké politice.

Třetí okruh výhrad se týká jazykové stránky textu. Autor místy prozrazuje, že se z načtené anglické literatury nedokázal vždy dobře vrátit zpět do rodného jazyka a jím psaného textu. Některé formulace jsou na hraně srozumitelnosti. Podivné jsou i výrazy jako „zakontextualizování“ (s. 30) a „nereliabilní“ (s. 36), či slovesný obrat „Brzezinski...*urgoval pro posílení vlivu...*“ (s. 16, na téže straně i

hrubka „nepřátely“). Přinejmenším nezvyklé je užívání „*typologie Johnson*“ či „*typologie George*“ namísto Johnsonova či Georgova typologie. U Mitchella přitom z neznámého důvodu činí výjimku a píše již správně česky „Mitchellova typologie“. Vskutku „uměním“ je pak zopakovat na prvních šesti řádcích Závěru hned čtyřikrát slovo „popsat/popis“ v různých slovních druzích a obrazech. Hustý výskyt téhož pokračuje i v dalších pasážích. Nebývalé autorovo verbální zaujetí pro „popisování“ se na str. 10 promítne do bizarního tvrzení, že „*typologie nám poskytnou deskriptivní rámec pro analýzu.*“ Blažek tak zbytečně vyvolává podezření, které přitom není namístě – jeho práce totiž *není* převážně popisná.

Věcných chyb, způsobených povětšinou nepozorností, je v textu minimum: např. na str. 41 omylem „*Ve formalistické struktuře...*“ místo „*kolegiální*“ (níže v tabulce už je to správně). Nebo na str. 66, kde je Colin Powell označen jako ministr *obrany* (dále v textu ale již správně).

Doporučuji práci k obhajobě s hodnocením **velmi dobře**.

V Praze dne 20. 6. 2014